גמ' ת"ר [1]יקח שני שעירי עזים מיעוט שעירי שנים מה תלמוד לומר שני שיהיו שניהן שוים מניין אע"פ שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר [2]שעיר [3]שעיר ריבה טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא הוה אמינא פסולין עיכובא מנא לן סלקא דעתך אמינא [4]שני [5]שני כתיב והשתא דרבי רחמנא שעיר שעיר שני שני שני למה לי חד למראה וחד לקומה וחד לדמים תניא נמי הכי גבי כבשי מצורע [6]יקח שני כבשים מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שני שיהיו שניהן שוין ומנין שאף על פי שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר [7]כבש [8]כבש ריבה טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא הוה אמינא פסולין עיכובא מנא לן סלקא דעתך אמינא [9]תהיה כתיב והשתא דרבי רחמנא כבש כבש תהיה למה לי לשאר הויתו של מצורע [6](ותנן) נמי גבי מצורע כי האי גוונא [10]צפרים מיעוט צפרים [3](שנים) מה תלמוד לומר שתי [8]שיהיו שתיהן שוות ומנין שאע"פ שאינן שוות [2]כשרות תלמוד לומר [11]צפור [12]צפור ריבה טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא פסולות עכובא מנא לן סלקא דעתך אמינא תהיה כתיב והשתא דרבי רחמנא צפור תהיה למה לי לשאר הויתו של מצורע אי הכי גבי תמידין נמי נימא [13]כבשים מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שנים שיהיו שניהן שוין ומנין שאע"פ שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר [14]כבש כבש ריבה ולמצוה הכי נמי דבעינן ההוא מיבעי ליה לכדתניא [3][13]שנים ליום כנגד היום אתה אומר כנגד היום או אינו אלא חובת היום כשהוא אומר [14]את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים הרי חובת היום אמור ומה אני מקיים שנים ליום כנגד היום כיצד [7][3]תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה ושל בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שניה מוספין של שבת ודאי צריכין שיהיו שניהן שוין תנו רבנן [3]שני שעירי יום הכיפורים ששחטן בחוץ עד שלא הגריל עליהן חייב על שניהם משהגריל עליהן חייב על של שם ופטור על של עזאזל עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם למאי חזו אמר רב חסדא הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא דמחוסר הגרלה לשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזי דמחסרי עבודת היום קסבר רב חסדא [9]אין מחוסר זמן לבו ביום אמר רבינא השתא דאמר רב חסדא [9]מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה דמי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל [10]ה[3]שלמים [10]ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר [15]ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול שחטן

גמ' עיכובא מנלן. אי משום דכתיבא חוקה הא בין לרבי יהודה בין לר' נחמיה לא כתיבה חוקה אלא על דברים שהן מן העבודה אבל לא על הלקיחה שהיא ממונו שלשום: **חד"א שני שני שני.** תלתא כתיבי ושנה עליהן הכתוב לעכב: **חד למראה וכו'.** ולא לעכב: **תהיה כתיב.** זאת תהיה תורת המצורע [6] דמשמע בהוייתו תהא פרשה זו ככל הכתוב בה: **ומצוה ה"נ דבעינן.** שיהו שניהן שוין והלא לא שניהן שוין זאת אלא תמידין: **כנגד היום.** כנגד זריחת השמש: **אי אינו אלא חובת היום.** ובא ללמד שיהו שניהן לכל יום: **על קרן מערבית צפונית.** של מזבח שהשמש בא מן המזרח לפיכך מושכו השוחט לצד מערב להרחיקו מן כותל המזרח בכל יכולת מפני שהכהנים גבוהים והמזבח שחרית בשיפולו של רקיע ולא הכותל עומד כנגדה ולפונית משום דקדשי קדשים שחיטתן על ירך המזבח לפונה ושם היה בית המטבחיים והטבעות קבועות בכותל ולתת לשם הבהמה לתוכן והן עשרים וארבעה כמנין המשמרות ומקומן עשרים וארבע אמות על עשרים וארבע קבועות בשפה סדליים: **על טבעת שניה.** לא בטבעת שאלא המזבח אלא בשניה לה המשוכה לצד לפון ופני השוחט ונואל הבהמה באלכסון לצד מזרחית לפונית שמשם בא שחרית וטעמא דטבעת שניה לא ידענא ואני שמעתי כדי שתהא הראשונה מסייעתו לאחזן בה רגלי הבהמה שלא תהפך ושל בין הערבים שהחמה בא מן המערב מושך עצמו לצד מזרח בכל יכולת ופניו למערב דרוס באלכסון שזריחת החמה בא משם: **ומוספין של שבת.** שנאמר בהם שני כבשים [3] **ולאי שניים** שוים לעיכובא מדלא הדר כתב בהו [6] אחד לרבות אע"פ שאינן שוין להכשיר כך שמעתי וקשיא לי עיכובא מנלן ונראה בעיני דהכי גרסי **מוספין** ולאי שניים למלוה מלותן להיות שוין ולא גרסי' מדלא כתיב אחד אחד ושיטתא דתלמידי [7] תרבילאי היא: **שני שעיירי יום הכפורים.** שמלקחן הם קדושים שהרי מתרומת הלשכה באו ושחטן בחוץ לעזרה: **חייב על שניהן.** משום שחוטי חוץ ולקמן פריך קודם הגרלה למאי חזו בפנים וכיון דלא חזו אמאי מייב הא לאוי לפתח אהל מועד בעינן דכתיב (ויקרא י) בשחוטי חוץ ואל פתח אהל מועד לא הביאו: **ופטור על של עזאזל.** דלא חזי לקרייב בפנים: **נשעיר הנעשה בחוץ.** כל אחד היה לאוי להקריבו לחטאת המוסף של יום הכפורים האמורה בפרשת פנחס: **ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא חזי משום דמחוסר הגרלה: נשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזו.** דמחסרי כל מעשה עבודת היום של מתן דמי פר ושעיר וחפינת הקטרת והקטרתה הראוין ליקדש למוספין: **אין מחוסר זמן לבו ביום.** לענין שעיר החיצון אין כאן חסרון מעשה בגופו אלא חסרון זמן שעדיין לא הגיע זמן המוספין וזמן הראוי לבו ביום אין זה חסרון זמן אבל הגרלה אע"ג דלאו מעשה בגופו היא דהא אמרן [3] עליית גורל מתוך קלפי היא מעכבת אבל הנחה אינה מעכבת אפילו הכי הואיל ומלוה האמורה בהן היא כמחוסר מעשה דמי: **השתא דאמר רב חסדא מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה דמי.** ואע"ג דלאו מעשה בגופו הוא דאי לאו דחזו לשעיר המוסף לא היה מתחייב בחוץ: **הא דאמר שמואל וכו'.** ומחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי ואע"ג דלאו מעשה בגופו של שלמים הוא הואיל ובהן נאמר הוי כמעשה בגופו: ומי

עין משפט נר מצוה

ג א ב מיי' פי"ח מהל' טומאת צרעת הל' ח:
ד ג מיי' פ"ע מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:
ה ד מיי' פי"ח מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יא:
ו ה מיי' שם פי"ה הל' ה:

גליון הש"ס

גמ' בחוסר הגרלה כבחוסר מעשה. עיין תוס' פסחים דף סב ע"ב ד"ה כי לית ליה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומוספין כו' מדלא הדר כתיב בהו אחד אחד לרבות אע"פ:

מוסף רש"י

שלמים ששחטן. שחרית קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין (ערובין ב). בזמן שהוא פתוח. לשון פתח אינו אלא אהל, והפותח והנועל קרוי דלת (דברים נח:).

רבינו חננאל

מנלן דבעינן שוין, דת"ר יקח שני שעירי עזים, מיעוט [שעירי] שנים כו'. כיון שכתב שעירי ידענו שאינם פחות משנים, למה כתיב שני, ללמד שיהו שוין. ומנלן שאף על פי שאין שוין כשירין הן, שנאמר השעיר השעיר. כלומר, מאחר שכתוב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, היה לו לכתוב והקריב את אשר עלה עליו לה' ועשהו חטאת ואשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי, השעיר השעיר שכתוב למה, אלא ללמד שאע"פ שאין שוין כשירין. ועיכובא מנלן, הייתי אומר שאם אין שוין מעכבין שהוצרך הכתוב להכשירה אע"פ שאינן שוין. ס"ד אמינא שני שני, [כתיב] את שני השעירים, ועוד כתיב ונתן אהרן על השני השעירים, שעירים בלבד היה דיי, למה כתב שני לעכב. כתיב השעיר השעיר לרבות אע"פ שאין שוין. ומאחר דאע"ג שאינן שוין כשר, שני שני למה באו, למצוה. ותניא גבי ציפורי מצורע וגבי כבשי מצורע כי האי גוונא, וכולן טעמם שוה דפשוטין הן. אבל התמידים אע"ג שכתוב בהן שנים ליום, לא דרשינן בהו כי האי גוונא, אלא שנים ליום כנגד היום, כנגדו ולא אצלו, כלומר של שחר נשחט במערב כנגד המזרח ושל בין הערבים במזרח כנגד המערב, כדתנן במסכת תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה ושל בין הערבים כו'. אבל המוספין ודאי לא כתב שני כבשים אלא ללמד שהם שנים ולא ארבעה מדלא כתיב אחד אחד כדרך שכתוב בתמיד. ת"ר שני שעירי יום הכפורים ששחטן בחוץ, אם עד שלא הגריל עליהן שחטן בחוץ חייב כרת על שניהן, שנאמר ואל פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אותו לה' ונכרת האיש ההוא. ואמר רב חסדא הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ, לעשות אותו לה' קרינא ביה, ואע"ג דאינו ראוי אלא לאחר עבודת היום, מחוסר זמן שיוכשר אותו היום אינו מחוסר זמן, ולמה לא אמר הואיל וראוי לשעיר הנעשה בפנים, דמחוסר הגרלה, ומחוסר הגרלה מחוסר מעשה הוא. ואם אחרי שהגריל עליהן שחטן בחוץ חייב כרת על של שם, מאי טעמא לעשות אותו לה' קרינן ביה, ופטור על של עזאזל דלא קרינא ביה לעשות אותו לה'. ודייק רבינא מדמחוסר הגרלה לרב חסדא כמחוסר מעשה דמי, גם שלמים ששחטן [בחוץ]

מסורת הש"ס

(א) [ל"ל ותניא ע' נגעים פי"ל מ"ס], ב) [ל"ל שלמים], ג) [מתיר לג:], ד) [ממיד ל:], ה) [זבחים יב. מנחות ה.], ו) [זבחים יה: עירובין כב., ז) [עי' תוס' לקמן סב. ד"ה שלמים], ח) [ויקרא יד], ט) [במדבר כח], י) [מנחות פט: ע"ש בתוס'], כ) [לעיל לט:].

תורה אור השלם

1. וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה:
ויקרא טז ה
2. וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לֵיהוָה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת:
ויקרא טז ט
3. וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלֵּחַ אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה:
ויקרא טז י
4. וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא טז ז
5. וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל:
ויקרא טז ח
6. וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי כְבָשִׂים תְּמִימִם וְכִבְשָׂה אַחַת בַּת שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וְשִׁלֹּשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן: ויקרא יד י
7. וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לָאָשָׁם וְאֶת לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה:
ויקרא יד יב
8. וְשָׁחַט אֶת הַכֶּבֶשׂ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הַחַטָּאת וְאֶת הָעֹלָה בַּמָּקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא:
ויקרא יד יג
9. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן:
ויקרא יד ב
10. וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי צִפֳּרִים חַיּוֹת טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזוֹב: ויקרא יד ד
11. וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלִי חָרֶשׂ עַל מַיִם חַיִּים:
ויקרא יד ה
12. אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים:
ויקרא יד ו
13. וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִישׁ אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לֵיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שִׁנְיָם לְיוֹם עֹלָה תָמִיד:
במדבר כח ג
14. אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם:
במדבר כח ד
15. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשֹׁחֲטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב

תוס' ישנים

בו'. וכבר כבר אתא לדרשא אחריתי. **על טבעת שניה.** פי' רש"י הטעם לפי שהראשונה מסייעתו לאחזן בה רגלי הבהמה. וקשה לה"ר אלמנן שאין זו סבלת הגרלה כאן לאחר הגרלה כדי לגאחר הגרלה דהא אינו מתחייב בהגרלה אם היו מקום הגרלה כלפי מזבח. ולרבינו נראה לפרש הטעם דטבעת שניה היינו כלפי המזבח לפי שעל הטבעת ראשונה מיצל כותל המזבח. וכן פי' ר"ר יוסף. **עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם.** תימה לרבינו מדאמרינן פ' בתרא דזבחים (קיג. ע) דממעטו הכא בפשוטה פרת חטאת ושעיר המשתלח מקרא דאל פתח אהל מועד שאין ראוין לפתח אהל מועד ופריך בגמ' ושעיר המשתלח לא ראוי לפתח אהל מועד והתניא אי קרבן כו' (בברייתא דלתיתא) [בלתיתא בברייתא] לקמן דקתני ולא אוניא שעיר המשתלח שהוא ראוי לפתח אהל מועד מ"ל לה' להוציא שעיר המשתלח ומשני כאן קודם הגרלה כאן לאחר הגרלה כי דלאחר הגרלה אי דלאחר הגרלה דהא אינו ראוי לפתח אהל מועד אבל (מקום) הגרלה אינו מתעכב אלא מלה' דאמרי ראוי לפתח אהל מועד כדי להגריל עליו, והכא משמע דקודם הגרלה חייב על שניהם ולא משמע מלה'. וגם על (הפסנו) [המיעטו] דלשם קשה לרבינו היכי מתעכב מלה' כיון שאינו מבורר שיהא לה', ואי משפקא פטרת ליה גם שעיר של שם ומי יפטר מהאי טעמא קודם הגרלה והתם משמע דלא פטר אלא בשעיר המשתלח לחוד. מיהו בהא איכא לאמיר שאין לו להזכיר [שלו] שם, אלא קשה משמעתן דהכא דמחייבינן עליהן [דהוי] מלי פריך התם על הדיא שיעיא שאין לו להיות

ומי אית ליה לרב חסדא הואיל. לחייב על קרבן שאינו רואוי לאוי לשם מה שהופרש בפנים ושחטו בחוץ דנימא חייב משום הואיל ורואוי לשם קרבן אחר: **לשמו פטור.** דאינו רואוי לשמו בפנים: **שלא לשמו.** אלא לשם שלמים חייב דרואוי הוא לשם שלמים בפנים: הכי גרס׳:

טעמא דשלא לשמו הא סתמא לשמו הוא ופטור ואמאי נימא וכו׳: בעי עקירה. אינו רואוי בפנים לשלמים אלא אם כן עקר שם פסח ממנו בשחיטתו הלכך לאו מתקבל בפנים הוא כל כמה דלא עקריה: **האי לא בעי עקירה.** ואע״פ שלקחו לשם שעיר הנעשה בפנים זה חטאת וזה חטאת שניהן שוין בשמותיהן: **מאני להו בדרבה.** הני תרתי שמעתתא דרב חסדא הא דאמר לעיל הואיל ורואוין לשעיר הנעשה בחוץ והא דאמר רב חסדא פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה וכו׳ מתני לה בדרבה דרבה אמריהו: **פסח ששחטו בחוץ.** גרס בכולה: **עקירה חוץ.** עקירת שם בשחיטת חוץ לא שמה עקירה אם הכשיר הכתוב פסח בשאר ימות השנה בשלמים לא הכשירו אלא בפנים ובעקירת השם אבל בחוץ לעולם שמו עליו: **חייב.** עליו משום הואיל ורואוי שלא לשמו בפנים: **והא תנן.** במסכת זבחים: **מחוסר זמן.** פטור על שחיטת חוץ בין שהוא מחוסר זמן בגופו בין שהוא מחוסר זמן בבעלים ואיזהו מחוסר זמן בבעלים: הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין ועולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין ואמר רב חלקיה בר טובי לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב לשמו מיהא פטור אמאי נימא הואיל וראוין שלא לשמו בפנים הכי השתא התם בעי עקירה הכא פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו רב אשי מתני חייב כדאמרינן רב ירמיה מדפתי מתני פטור קסבר פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ועקירת חוץ לאו שמה עקירה ופליגא דרב חלקיה בר טובי אמר מר משהגריל עליהן חייב על של שם ופטור על של עזאזל תנו רבנן [1]איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה׳ מ״ט שלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל פטור. מימה דל״ר יוחנן פרק השוחט והמעלה (זבחים דף קז:) המעלה בזמן הזה בחוץ חייב ואמאי הא אינו רואוי אל פתח אהל מועד כיון דנהרס המזבח דאפי׳ נפנס המזבח אמרי׳ כפ׳ קדשי קדשים (שם עט. ודף סב.) כל הקדשים שנשחטו שם פסולין והוה ליה מחוסר זמן ואפילו מחוסר פתיחת דלתות פטור כל שכן מחוסר מעשה גדול ותנן בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) אותו ואת בנו ומחוסר זמן בחוץ אפילו לא תעשה אין בו לרבנן דרבי שמעון ועוד אמרינן בפ״ק דע״ז (דף יג.) אם הקדים והעריך והחריים בזמן הזה בהמה תעקר ופרין ונשחטיה מישחט ופירש רש״י משום שחוטי חוץ ליכא דבקדשי בדק הבית מיירי ולא נהירא לר״י דאם כן כי פריך ונשוייה גיסטר׳ [2]היכי מצי מפני שמטיל מום בקדשים [3]אלא מפרש ר״י דמיירי בקדשי מזבח ולא מחייב משום שחוטי חוץ [4]דהוה ליה מחוסר זמן ודוחק לומר דהיא דמסכת ע״ג אתיא כמאן דאמר שותרו הבמות חדא דמנא ליה לאוקמי כמאן דאמר שותרו הבמות כדי להקשות ונשחטיה מישחט כיון דלמאן דאמר לא הותרו לא קשיא ועוד דהא סתם מתניתין היא בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) דירושלים אין אחרייה איתר ובגמרא פריך מינה למ״ד בפ״ק דמגילה (דף י.) שמעתי שמקריבין בבית חוניו [5]וי״ל דר׳ יוחנן דמחייב במעל׳ בחוץ מיירי בהעלאת קטרת אלא בעי מזבח דאמרי׳ בפרק קדשי קדשים (זבחים דף עט.) מזבח שנעקר מקטיר קטרת במקומו אי נמי בהעלאת מנחה [6]דדוקא במיני דזבחים אמרינן כשנפגם המזבח שפסולין דנפקא לן מוזבחת עליו בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר וניחא נמי דנקט רבי יוחנן המעלה טפי משחיטה וחריקה אי נמי יש לומר דמיירי שבנוי מזבח במקומו [7]והעלה בחוץ דס״ל קדשה לעתיד לבא אבל אין לתרץ דר׳ יוחנן כר׳ יהודה סבירא ליה דאמר קדשי קדשים שרי להקטיר על הרצפה דנהי דשרי להקטיר על הרצפה מכל מקום בעי שיהא מזבח במקומו אבל נפגם המזבח לא הוי שרי להקטיר בשום דוכתא [8]תימה אמאי פטור בשלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל לפי מה שפרש״י בפרק קדשי קדשים (שם דף פא.) גבי קודם שיעמידו לויים את המשכן ולאחר שיפרקו דדוקא שלמים ששחטן בפנים קודם לדלתות ההיכל פסולים [9]אבל שאר קדשים לא [10]אם כן כיון דפסולו בקודם שיש לו היתר בשאר קדשים [11]אם עלו לא ירדו [12]מידי דהוה אפסח וחטאת ששחטן שלא לשמן בחוץ דחייב עליהם כדאיתא בפרק בתרא דזבחים (דף קטו.) משום דמתקבל בפנים שיש לו היתר בשאר זבחים ויש לומר דהתם הכהמה רלוויה לשחיטה [13]ב בפנים בהיא שעתא לשמה אבל הכא אינם רלוויים לפנים [14]ג קודש פתיחת הדלתות:

טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור. תימה לר״ת נידוך מריש״א איפכא טעמא דלשמו הא סתמא חייב ודוחק הוא לומר דלשמו דריש״א היינו סתמא משום דאמרינן ריש פ״ק דזבחים (דף ב:) דסתם זבחים לשמן הן עומדין [15]ד דהני מילי בזמנן אבל פסח בשאר ימות השנה סתמיה לאו לשמו קאי אלא נראה כספרים דלא גרסי טעמא דשלא לשמו [16]ו ואיכא למימר דמרישא דייק לשמו אמאי פטור דס״ד דלא בעי עקירה וא״כ אמאי פטור והא אי בעי שחיטו סתמא בפנים דסתמא שלא לשמו קאי ומשני דבעי עקירה וכי האי גוונא איכא בפרק תמיד נשחט (פסחים סה.) ומעודד לשמו שלא לשמו [17]ז וגרס רש״י שם כמו בכאן טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור וקשיא נמי התם כמו שהקשינו בכאן [18]ח אלא יש לפרש שם כדפירשתי הכא [19]ב: **ופליגא** דרב חלקיה בר טובי. נלאו הכי נמי הוה מצי למימר ופליגא דרב דימי אדרב חלקיה אלא משום דהשתא פליגא דרב דימי ודרבין אדרב חלקיה: וכל

[1]שחטן בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל פטור מ״ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי [2]ומי אית ליה לרב חסדא הואיל והאמר רב חסדא פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה לשמו פטור שלא לשמו חייב טעמא דשלא לשמו הא סתמא לשמו הוא ופטור ואמאי לימא הואיל וראוי שלא לשמו בפנים הכי השתא התם בעי עקירה האי לא בעי עקירה רבה בר שימי מתני להו בדרבה וקשיא ליה דרבה אדרבה ומשני כדשנינן כי אתא רב דימי אמר ר׳ ירמיה אמר ר׳ יוחנן פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו פטור אמר רב דימי אמריתה לשמעתא קמיה דר׳ ירמיה בשלמא לשמו דהא לא חזי ליה אלא שלא לשמו אמאי הא חזי שלא לשמו בפנים ואמר לי עקירת חוץ לאו שמה עקירה כי אתא רבין אמר רבי ירמיה אמר רבי יוחנן [3]פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו חייב ואפי׳ לשמו והתנן [4]מחוסר זמן בין בגופו בין בבעלים ואיזהו מחוסר זמן בבעלים [5]הזב והזבה והיולדת [6]והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין [7]ועולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין ואמר [8]רב חלקיה בר טובי לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב לשמו מיהא פטור אמאי נימא הואיל וראוין שלא לשמו בפנים הכי השתא התם בעי עקירה הכא פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו רב אשי מתני חייב כדאמרינן רב ירמיה מדפתי מתני פטור קסבר פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ועקירת חוץ לאו שמה עקירה ופליגא דרב חלקיה בר טובי אמר מר משהגריל עליהן חייב על של שם ופטור על של עזאזל תנו רבנן [9]איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה׳ אי

מ״ט שלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל פטור. דמחוסר זמן הוא דאינו רואוי לשם שלמים בפנים אבל אם הביאו לשם שלמים חייב דרואוי הוא לשם שלמים בפנים. ודחוי פסח בעי עקירה משום פסח לשום שלמים, ומחוסר עקירה כמחוסר מעשה דמי. פסח ששחטו [בחוץ] בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו,רב אשי מתני חייב, ואקשינן עליה ואפי׳ על שמו, והתנן בשחיטת קדשים פרק פרת חטאת מחוסר זמן בין בגופו בין בבעלים, איזהו מחוסר זמן בבעלים הזב והזבה היולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין, עולותיהם ושלמיהם בחוץ חייבין. ומקשה עליה בגמ׳ והני בני אשמות נינהו, אמר זעירי תני מצורע בהדייהו. חוב אקשינן הני בני שלמים נינהו,(ל) אמר רב ששת תני נזיר בהדייהו. דזעירי קבעוה תנאי ותנו בהדייהו במשנה הזב והזבה והיולדת והמצורע כמו שאמר זעירי. אבל נזיר לא קבעוהו במשנה כמו שאמר רב ששת, אע״ג דהיא כרב ששת. קתני מיהא חטאתם בחוץ פטורין, ואמר רב חלקיה בר טובי לא שנו שהוא פטור אלא השוחט לשמה בחוץ אבל השוחט שלא לשמו בחוץ חייב. הואיל וראוי שלא לשמו בפנים, כדתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמו כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה. אמאי, אפי׳ לשמן בחוץ יהא חייב הואיל וראוי שלא לשמו בפנים. ודחי הכי השתא התם בעי עקירה ומחוסר עקירה כמחוסר מעשה דמי, משום הכי לא תני לשמו בחוץ חייב הואיל וראוי שלא לשמו בפנים. אבל פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ולא בעי עקירה. **רב אשי מתני** חייב כדאמרן. **רב** ירמיה מדיפתי מתני פסח בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו פטור, קסבר פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ועקירת חוץ ששחטו שלא לשום פסח לאו שמה עקירה. ופליגא עליה דרב חלקיה בר טובי דאמר לא שנו שפטור אלא בשוחט לשמו אבל בשוחט שלא לשמו בחוץ חייב, הנה עקירת חוץ עקירה היא. ושנינן הא דרב חלקיה כגון ששחט שלא לשמו מיעוט סימנים בחוץ ונמר רובו בפנים משום דלא עקירת חוץ הוא. משהגריל עליהן שחטן בחוץ, חייב על של שם ופטור על של עזאזל, דלא קרינא ביה לה׳. ת״ר ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן,

ז א ב מיי׳ פי״ח מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה יב:
ח ג ד מיי׳ שם הלכה ט:

רבינו חננאל

קודם פתיחת דלתות ההיכל (פסולין הן) [פטור], שנאמר ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שההיכל נעול, ומחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי. ומקשינן מי אית ליה לרב חסדא הואיל, והא הוא דאמר פסח ששחטו בשאר ימות השנה לשמו בחוץ פטור, ואמאי לימא חייב הואיל וראוי שלא לשום פסח אלא לשום שלמים בפנים. ודחי פסח בעי עקירה משם פסח לשום שלמים, ומחוסר עקירה כמחוסר מעשהדמי. פסח ששחטו [בחוץ] בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו,רב אשי מתני חייב, ואקשינן עליה ואפי׳ על שמו, והתנן בשחיטת קדשים פרק פרת חטאת מחוסר זמן בין בגופו בין בבעלים, איזהו מחוסר זמן בבעלים הזב והזבה היולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין, עולותיהם ושלמיהם בחוץ חייבין. ומקשה עליה בגמ׳ והני בני אשמות נינהו, אמר זעירי תני מצורע בהדייהו. חוב אקשינן הני בני שלמים נינהו,(ל) אמר רב ששת תני נזיר בהדייהו. דזעירי קבעוה תנאי ותנו בהדייהו במשנה הזב והזבה והיולדת והמצורע כמו שאמר רב ששת, אע״ג דהיא כרב ששת. קתני מיהא חטאתם בחוץ פטורין, ואמר רב חלקיה בר טובי לא שנו שהוא פטור אלא השוחט לשמה בחוץ אבל השוחט שלא לשמו בחוץ חייב. הואיל וראוי שלא לשמו בפנים, כדתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמו כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה. אמאי, אפי׳ לשמן בחוץ יהא חייב הואיל וראוי שלא לשמו בפנים. ודחי הכי השתא התם בעי עקירה ומחוסר עקירה כמחוסר מעשה דמי, משום הכי לא תני לשמו בחוץ חייב הואיל וראוי שלא לשמו בפנים. אבל פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ולא בעי עקירה. **רב אשי מתני** חייב כדאמרן. **רב** ירמיה מדיפתי מתני פסח בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו פטור, קסבר פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ועקירת חוץ ששחטו שלא לשום פסח לאו שמה עקירה. ופליגא עליה דרב חלקיה בר טובי דאמר לא שנו שפטור אלא בשוחט לשמו אבל בשוחט שלא לשמו בחוץ חייב, הנה עקירת חוץ עקירה היא. ושנינן הא דרב חלקיה כגון ששחט שלא לשמו מיעוט סימנים בחוץ ונמר רובו בפנים משום דלא עקירת חוץ הוא. משהגריל עליהן שחטן בחוץ, חייב על של שם ופטור על של עזאזל, דלא קרינא ביה לה׳. ת״ר ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן,

ל) כ״ה הלשון בגמ׳ דזבחים דף קי״ד ע״ב ע״ש.

תורה אור השלם

1. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיי לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:

ויקרא יז ג-ד

מוסף רש״י

מחוסר זמן. שלמרנו פטור, בין בגופו בין בבעלים. כגון שהוא מחוסר זמן בגופו כגון שהוא מחוסר זמן בבעלים, שלא הגיע זמן הבעלים להקריב קרבנותיהם (זבחים קיב:). שהקריבו. בתוך ימי טפרן, ויולדת בתוך מלאת (שם). פטורין. שאין מתקבלין בפנים לא לחובה ולא לנדבה (שם). עולותיהן. דזב וזבה עוף ויולדת בהמה, חייבין. שהרי מתקבלות בפנים נדבה לשמן (שם). ואמר רב חלקיה. אלמא קלי ולא אחטאת, דאילו חטאת פטולה שלא לשמו בפנים (שם קיד:). לא שנו. דפטור בחוץ, אלא לשמו. ואפילו אחטאת, דבהאי אמרה אינו מתקבל עכשיו בפנים, אבל שלא לשמו. כגון לשם עולה, ובכם זה הוא רואוי לבא לפנים, דכל דזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין חוץ מן הפסח והחטאת (שם).

מוסף תוספות

א. יחתכנה לשנים. רש״י ע״ז יג: ד״ה ניסטרל. ב. בקדשי בדק הבית מאי מטיל מום איכא, הא כי כתיב כל מום לא יהיה בו בקדשי מזבח כתיב. תוס׳ ע״ז יג: ד״ה ונשחטיה. ג. [ד]בזמן הזה אין חייב שוחט חוץ. שם. ד. [ד]קסבר קדושה שנתקדשה ירושלים אינה קדושה לעולם, ומשחרבה הותרו הבמות. רש״י מגילה י. ד״ה וקסבר. ה. שקמצה בכלי שרת בפנים. תוס׳ זבחים עט: ד״ה עד. ו. כשבנה המזבח במקומו. שם. ז. דלא מיסתבר דלישרי רבי יהודה בשעה שהמזבח פגום אלא בשעה שהמזבח כשר. שם. ח. משום דכתיב בהו ושחטו פתח אהל מועד. רש״י זבחים סא. ד״ה ושם. ט. [ד]לא יליף שאר קדשים מינייהו. שם. י. דכל שפסולו בקודש היינו כל שפסולו כשר בעלמא בקודש. [ו]לשון זה תנן בפ׳ המזבח מקדש גבי אם עלו לא ירדו. תוס׳ שם סא: ד״ה אמר. יא. וחייב בחוץ. שם עט: ד״ה עד. יב. לכתחילה. שם. יג. לכתחילה. שם. יד. ואינו פטול עד שיכוין שלא לשמן. שם כ: ד״ה זבחים. טו. דאין צריך להקשות מדיוקא. תוס׳ הלא״ש. טז. בתוך הפסח אם לשמו שחטו לפסח על החמץ פטור מלא תשחטו, דפסח שלא בזמנו לשמו פטול, והויא לה שחיטה שאינה ראויה. רש״י פסחים סב. ד״ה ומעוד. יז. אלא לשם שלמים. שם ד״ה שלא. יח. דלהכי קאי והויא לה שחיטה ראויה וחייב משום לא תשחטו. שם ד״ה מייב. יט. דהא איכא למידק מרישא איפכא. תוס׳ פסחים סד. ד״ה טעמא. כ. עי׳ תוס׳ שם גירסת ר״ת.

תוס׳ ישנים

פטור קודם הגרלה כדמשמע הכא, אלא דפריך ליה מגופה דאמי לאוי לפתח אהל מועד קודם הידוי, ומסקנא דמסיק התם אלא לא קשיא כאן קודם וידוי אלא לאמר וידוי אמי שפיר דמחייב (אמר) [קודם] הגרלה כי הכא. אי נמי ר״ל דקודם הגרלה דהתם הייט קודם (הסנהה) [הסנהה] שהוא גמר הגרלה דפטר מלה׳ לפי שהוא מבורר כבר שאינו לה׳ אבל קודם הסגרלה שאינו מבורר מחייבינן ליה כי הכא. מ״ר. ולי נראה לתרץ דהא דמחייבינן הכא קודם הגרלה הייטו משום דלאוי הוא לשעיר הנעשה בחוץ כדמפרש הכא, והא דממעטינן ליה קודם הגרלה מלה׳ הייטו לפי שכבר נתקדש שעיר החיצון (עדיין) [חייב] ולכך אינו ראוי כלל להתקדש לשעיר החיצון וממעטינן מלה׳ אע״פ דלאוי הוא לפתח אהל מועד כי אמא יתקדש לה׳, מ״מ אינו לה׳, אבל הכא לשעיר הנעשה בחוץ לה׳ קרינא ביה. ולא״ש. **הבא נמי מחברי עבודת היום.** כדאמרינן לקמן בפרק בא לו (ע, ב) דלכולי עלמא שעיר הנעשה בחוץ בתר עבודת היום והתם מפרש טעמא.

מחוסר פתיחה במחוסר מעשה דמי. וכיון שעל גוף הקרבן נאמרה הוי כמו שהוא בגוף הקרבן כדפי׳ רש״י. אי נמי הואיל ובשעת שחיטת הקרבן צריך שיהא השער פתוח הוי כמו בגופו, אבל שאר עבודה היום לא שייכי בגוף השעיר. מ״ר. הך פוגיא דמחוסר זמן פי׳ בפ״ק דנמצאת (ה, ב) ובפ״ק דזבחים (יב, ב), ותימה לרבינו דהכא משמע דליתא לדר״ל דאיכא דאיכא דאמרי דלא כמו לימיר מלאוי ולאוי לשעיר הנעשה בפנים דמחוסר הגרלה, ואלו בפסחים פרק תמיד נשחט (סב, ב) קאמר שמחוסר מעשה דלא כמו לימיר מלאוי ולאוי לשעיר הנעשה בפנים דמחוסר הגרלה, ואלו בפסחים פרק תמיד נשחט (סב, ב) קאמר דמחוסר פתיחה בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל פטור. מימה דל״ר יוחנן פרק השוחט והמעלה (זבחים דף קז:) המעלה בזמן הזה בחוץ חייב ואמאי הא אינו רואוי אל פתח אהל מועד כיון דנהרס המזבח דאפי׳ נפנס המזבח אמרי׳ כפ׳ קדשי קדשים (שם עט. ודף סב.) כל הקדשים שנשחטו שם פסולין והוה ליה מחוסר זמן ואפילו מחוסר פתיחת דלתות פטור כל שכן מחוסר מעשה גדול ותנן בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) אותו ואת בנו ומחוסר זמן בחוץ אפילו לא תעשה אין בו לרבנן דרבי שמעון ועוד אמרינן בפ״ק דע״ז (דף יג.) אם הקדים והעריך והחריים בזמן הזה בהמה תעקר ופרין ונשחטיה מישחט ופירש רש״י משום שחוטי חוץ ליכא דבקדשי בדק הבית מיירי ולא נהירא לר״י דאם כן כי פריך ונשוייה גיסטר׳ [2]היכי מצי מפני שמטיל מום בקדשים [3]אלא מפרש ר״י דמיירי בקדשי מזבח ולא מחייב משום שחוטי חוץ [4]דהוה ליה מחוסר זמן ודוחק לומר דהיא דמסכת ע״ג אתיא כמאן דאמר שותרו הבמות חדא דמנא ליה לאוקמי כמאן דאמר שותרו הבמות כדי להקשות ונשחטיה מישחט כיון דלמאן דאמר לא הותרו לא קשיא ועוד דהא סתם מתניתין היא בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) דירושלים אין אחרייה איתר ובגמרא פריך מינה למ״ד בפ״ק דמגילה (דף י.) שמעתי שמקריבין בבית חוניו [5]וי״ל דר׳ יוחנן דמחייב במעל׳ בחוץ מיירי בהעלאת קטרת אלא בעי מזבח דאמרי׳ בפרק קדשי קדשים (זבחים דף עט.) מזבח שנעקר מקטיר קטרת במקומו אי נמי בהעלאת מנחה [6]דדוקא במיני דזבחים אמרינן כשנפגם המזבח שפסולין דנפקא לן מוזבחת עליו בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר וניחא נמי דנקט רבי יוחנן המעלה טפי משחיטה וחריקה אי נמי יש לומר דמיירי שבנוי מזבח במקומו [7]והעלה בחוץ דס״ל קדשה לעתיד לבא אבל אין לתרץ דר׳ יוחנן כר׳ יהודה סבירא ליה דאמר קדשי קדשים שרי להקטיר על הרצפה דנהי דשרי להקטיר על הרצפה מכל מקום בעי שיהא מזבח במקומו אבל נפגם המזבח לא הוי שרי להקטיר בשום דוכתא [8]תימה אמאי פטור בשלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת הדלתות ההיכל לפי מה שפרש״י בפרק קדשי קדשים (שם דף פא.) גבי קודם שיעמידו לויים את המשכן ולאחר שיפרקו דדוקא שלמים ששחטן בפנים קודם לדלתות ההיכל פסולים [9]אבל שאר קדשים לא [10]אם כן כיון דפסולו בקודם שיש לו היתר בשאר קדשים [11]אם עלו לא ירדו [12]מידי דהוה אפסח וחטאת ששחטן שלא לשמן בחוץ דחייב עליהם כדאיתא בפרק בתרא דזבחים (דף קטו.) משום דמתקבל בפנים שיש לו היתר בשאר זבחים ויש לומר דהתם הכהמה רלוויה לשחיטה [13]ב בפנים בהיא שעתא לשמה אבל הכא אינם רלוויים לפנים [14]ג קודש פתיחת הדלתות:

טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור. תימה לר״ת נידוך מריש״א איפכא טעמא דלשמו הא סתמא חייב ודוחק הוא לומר דלשמו דריש״א היינו סתמא משום דאמרינן ריש פ״ק דזבחים (דף ב:) דסתם זבחים לשמן הן עומדין [15]ד דהני מילי בזמנן אבל פסח בשאר ימות השנה סתמיה לאו לשמו קאי אלא נראה כספרים דלא גרסי טעמא דשלא לשמו [16]ו ואיכא למימר דמרישא דייק לשמו אמאי פטור דס״ד דלא בעי עקירה וא״כ אמאי פטור והא אי בעי שחיטו סתמא בפנים דסתמא שלא לשמו קאי ומשני דבעי עקירה וכי האי גוונא איכא בפרק תמיד נשחט (פסחים סה.) ומעודד לשמו שלא לשמו [17]ז וגרס רש״י שם כמו בכאן טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור וקשיא נמי התם כמו שהקשינו בכאן [18]ח אלא יש לפרש שם כדפירשתי הכא [19]ב: **ופליגא** דרב חלקיה בר טובי. נלאו הכי נמי הוה מצי למימר ופליגא דרב דימי אדרב חלקיה אלא משום דהשתא פליגא דרב דימי ודרבין אדרב חלקיה: וכל

גבי שמטו למולים לזרוק דמו לעריקים דפליגי התם רבה ורב חסדא וקאמר רב חסדא הואיל ואי בעי מתקן נפשיה, ופריך ומי אית ליה לרב חסדא דאמר [מקדם] הואיל ואם אימנה כאופה מיי״ט לאחר מי״ט, בגמרא דרבה אדרבה לא קשיא כאן מתוכר, אלא דבעי מתקן נפשיה, ומשני כי לית ליה לנולא אבל לאומרא אית ליה, אלמא אית ליה הואיל לאומרא לאפוקי מתמיהנא דלא ליה כי הכא. מ״ר. ולי נראה לתרץ דהא דמתמיהנא הכא קודם הגרלה הייטו משום דלאוי הוא לשעיר הנעשה בחוץ כדמפרש הכא, והא דמתמיהנא לא קודם הגרלה מלה׳ הייטו לפי שכבר נתקדש שעיר החיצון (עדיין) [חייב] ולכך אינו ראוי כלל להתקדש לשעיר החיצון וממעטינן מלה׳ אע״פ דלאוי הוא לפתח אהל מועד כי אמא יתקדש לה׳, מ״מ אינו לה׳, אבל הכא לשעיר הנעשה בחוץ לה׳ קרינא ביה. ולא״ש. **הבא נמי מחברי עבודת היום.** כדאמרינן לקמן בפרק בא לו (ע, ב) דלכולי עלמא שעיר הנעשה בחוץ בתר עבודת היום והתם מפרש טעמא.

מחוסר פתיחה במחוסר מעשה דמי. וכיון שעל גוף הקרבן נאמרה הוי כמו שהוא בגוף הקרבן כדפי׳ רש״י. אי נמי הואיל ובשעת שחיטת הקרבן צריך שיהא השער פתוח הוי כמו בגופו, אבל שאר עבודה היום לא שייכי בגוף השעיר. מ״ר. הך פוגיא דמחוסר זמן פי׳ בפ״ק דנמצאת (ה, ב) ובפ״ק דזבחים (יב, ב), ותימה לרבינו דהכא משמע דליתא לדר״ל דאיכא דאיכא דאמרי דלא כמו לימיר מלאוי ולאוי לשעיר הנעשה בפנים דמחוסר הגרלה, ואלו בפסחים פרק תמיד נשחט (סב, ב) קאמר

וכל שאין ראוין לפתח אהל מועד אין חייבין עליו. מה שפירש רש"י שיש מפרשים משום דסתם קדשי בדק הבית בעלי מומין הן דהמתפיס ממימים לבדק הבית עובר בעשה וכתב שאי אפשר לו להעמידה כן במקומה בזמנים פרק חטאת ולא פי' מה היה קשה לו ובפרק פרת חטאת פי' דתנן בפרק פרת חטאת (זבחים דף קיב.) פרת חטאת ששחטה חוץ מגיתה וכן שעיר המשתלח ששחט בחוץ פטור משום דאין ראוין לבא אל מועד אלמא פרת חטאת אע"ג דתמימה היא כיון דאין סופה לבא אל פתח אהל מועד פטור הכי נמי בקדשי בדק הבית פטור ואפילו תמימים[מ]:

ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח. רש"י לא גרים פרת חטאת דפרת חטאת לא אתיא כלל לפתח אהל מועד והדין עמו דאי משום דכתיב בה והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה אם כן כי פריך בזבחים ושעיר המשתלח גלו ראוי אל פתח אהל מועד הוא ופריך מזאת הבריתא דקרי ליה ראוי אל פתח אהל מועד ומשני ליה כאן קודם הגרלה כאן לאחר הגרלה ואי בעית אימא כאן קודם וידוי וכו' ליפרוך מפרת חטאת ולא הוה מצי לשנויי כדמשני על כן נראה דלא גרס פרת חטאת בברייתא ודומק הוא דבברייתא גרסינן שהן ראוים וכו' עד יצאו אלו שאינן מיוחדין בלשון רבים ונריך לגרום שהוא ראוי יצא בלשון יחיד כיון דלא גרסינן אלא שעיר המשתלח ונראה לי לייסבו וכסי פירושו ולא אוציא פרת חטאת ואפילו אם תמצא לומר שאוציא נמי פרת חטאת כיון דאיכי לא אתיא פתח אהל מועד מכל מקום לא אוציא שעיר המשתלח ת"ל לה' והשתא ניחא דכי פריך בפרק פרת חטאת (זבחים דף קיג.) משעיר המשתלח לא פריך מפרת חטאת משום דבהאי ברייתא נמי אמ"ל דאמר דפרת חטאת אינה ראויה לפתח אהל מועד לה' לשעיר המשתלח דההוא ודאי ראוי לפתח אהל מועד הוא ולהכי לא פריך התם אלא משעיר המשתלח: **זריקת** דמים על המזבח. הקשה מורי קרובי הכהן ה"ר יהודה זצ"ל דבפרק השוחט המעלה (זבחים דף קז:) אמרינן דלא הוה צריך למיכתב זריקה בחוץ דאתיא לה שפיר מבייאיהו משחיטה והעלאת חוץ אלא לגוויי לך אקבלה דלא תיתי מבייאיהו ובבעלי מומין אמאי איצטריך למיכתב תיתי מבייאיהו וליכא למימר לגוויי אקבלה דלא תיתי דמהיכא תיתי אי משחיטה והעלאה איכא למיפרך מה להנך שכן חייבין עליהם בחוץ תאמר בקבלה ודנתי לפניו דאיכא למימר עוד הקשה לר' יוסי ברבי יוחנן דמחייב אף בקבלה בבעלי מומין אמאי איצטריך קרא להקטרה זריקה וקבלה ליתי כולהו מבייאיהו משחוטו ומקדים גם זה דנתי לפניו דאיכא למימר לגוויי אקמיצה דלא תיתי והא דמיבעי פ' כל הקרבנות (מנחות פה:) אי לוקח משום בעלי מומין בסולת שהתליע מצינו למימר דהיינו דווקא במקדים אבל קמיצה לא אי נמי הכיא לרבנן דר' יוסי בר' יהודה אי נמי י"ל דאי לא כתיב קרא לזריקה הוה מוקמינן חד לא תקריבו לזריקה ואידך לקבלה דהא אשחיטה ומקדים לא מיתוקה אלא באם אינו ענין ואזריקה וקבלה משמע שפיר טפי דלשון הקרבה הוי זריקה וקבלה כדאשכחן בפ"ק דזבחים (דף יג.) והקריבו זו קבלת הדם או אינו אלא זריקה ואם כן מקדים שוחט לא הוה נפקא לן ומבייאיהו נמי לא דמה להנך דעבודה ניתנו ולא שייכי בחולין תאמר בשחיטה דשייכא בחולין וגבי על החמץ הקשה בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סג:) למה לי קרא לזריקה[א] תיתי מבייאיהו לגוויי אקבלה הא בלחו הכי קבלה לא אתיא משחיטה והקטרה כדפריש דמה להנך שכן חייבין בחוץ ודנתי לפניו מולן יוכיח שפטור בחוץ וחייב על החמץ כדאיתא בפרק תמיד נשחט (נ"ז שם) וכן הקשה בע"ז למה לי קרא לזריקה ניתי מבייאיהו לגוויי אקבלה לא איצטריך דאיכא למיפרך כדפריש וכן בזה דנתי לפניו דלא אייתר לן שוס קרא לזריקה אלא מדברי קבלה יליפינן לה מדכתיב בל אשיך נסכיהם מדם ועוד אפי' לפי דבריו איצטריך גלוויי אקבלה דלא תיתי דאי פרכת כדפרכינן איכא למימר שהשתחוה יוכיח שפטור בחוץ וחייב לע"ז מיהו האמת הוא דלא איצטריך קרא לגוויי אקבלה דלא תיתי דכיון דלא אשכחן קרא שעובדין בקבלה לע"ז אין לחייב עליה כדפרש"י בפרק ד' מיתות (דף ס:) אהא דפריך וליחשוב נמי זורק ופרש"י בשלמא מקבל ומוליך לא קשיא לן דכיון דלא אשכחן שעובדין לשם ע"ז בכך אף על גב דהוי כעין פנים פטור בשלא בדרכה על כן נראה כתירוץ הראשון עוד הקשה היכי קאמר התם דקבלה הוה אתיא מבייאיהו משחיטה והעלאה אי לא היה כתיב זריקה לגלויי עלה דלא תיתי והאיכא למיפרך מה להנך שחייבין[ט] (בע"ז ו) בבעלי מומין תאמר בקבלה דפטור לרבנן דרבי יוסי ב"ר יהודה ורליתי לומר מנסך יוכיח אי קרבן שומע אני[מ] אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנא' [1]ונקרב את קרבן ה' ת"ל [2]ואל פתח אהל מועד לא הביאו [3]כל הראוי לפתח אהל מועד בחוץ כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו בחוץ אוציא אלו שאין ראוין לפתח אהל מועד ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח שהוא ראוי לבוא אל פתח אהל מועד ת"ל לה' מי שמיוחדין לה' [3]יצאו אלו שאין מיוחדין לשם ולה' להוציא הוא ורמינהו [3]יצרה לקרבן אשה לה' אלו אישים [4]מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן ת"ל קרבן לה' לרבות [ד]שעיר המשתלח אמר רבא התם מענינא דקרא והכא מענינא דקרא התם דאל פתח לרבות לה' להוציא הכא דאשה להוציא לה' לרבות טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי הוה אמינא שעיר המשתלח קדוש במחוסר זמן והא [5]אין הגורל קובע אלא בראוי לשם אמר רב יוסף הא מני חנן המצרי היא דתניא [7]חנן המצרי אומר אפילו דם בכום מביא חבירו ומזווג לו אימר דשמעת ליה לחנן המצרי דלית ליה דחויין דלית ליה הגרלה מי שמעת ליה דילמא מייתי ומגריל אלא אמר רב יוסף הא מני רבי שמעון היא דתניא [8]מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי רבי שמעון רבינא אמר כגון שהומם וחיללו על אחר ומנא תימרא דפסיל ביה מומא דתניא [9]ואשה לא תתנו מהם אלו החלבים אין לי אלא כולן מקצתן מנין ת"ל מהם מזבח זו זריקת דמים לה' לרבות ישעיר המשתלח ואיצטריך למיכתב בעל מום ואיצטריך למיכתב מחוסר זמן דאי כתב רחמנא מחוסר זמן משום דלא מטי זמניה אבל בעל מום דמטי זמניה אימא לא ואי כתב רחמנא בעל מום משום דמאים אבל מחוסר זמן דלא מאים אימא לא צריכא רבא

אי קרבן שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנא' ונקרב את קרבן ה' ת"ל ואל פתח אהל מועד לא הביאו כל הראוי לפתח אהל מועד בחוץ כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו בחוץ אוציא אלו שאין ראוין לפתח אהל מועד ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח שהוא ראוי לבוא אל פתח אהל מועד ת"ל לה' מי שמיוחדין לה' יצאו אלו שאין מיוחדין לשם ולה' להוציא הוא ורמינהו יצרה לקרבן אשה לה' אלו אישים מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן ת"ל קרבן לה' לרבות שעיר המשתלח אמר רבא התם מענינא דקרא והכא מענינא דקרא התם דאל פתח לרבות לה' להוציא הכא דאשה להוציא לה' לרבות טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי הוה אמינא שעיר המשתלח קדוש במחוסר זמן והא אין הגורל קובע אלא בראוי לשם אמר רב יוסף הא מני חנן המצרי היא דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכום מביא חבירו ומזווג לו אימר דשמעת ליה לחנן המצרי דלית ליה דחויין דלית ליה הגרלה מי שמעת ליה דילמא מייתי ומגריל אלא אמר רב יוסף הא מני רבי שמעון היא דתניא מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי רבי שמעון רבינא אמר כגון שהומם וחיללו על אחר ומנא תימרא דפסיל ביה מומא דתניא ואשה לא תתנו מהם אלו החלבים אין לי אלא כולן מקצתן מנין ת"ל מהם מזבח זו זריקת דמים לה' לרבות שעיר המשתלח ואיצטריך למיכתב בעל מום ואיצטריך למיכתב מחוסר זמן דאי כתב רחמנא מחוסר זמן משום דלא מטי זמניה אבל בעל מום דמטי זמניה אימא לא ואי כתב רחמנא בעל מום משום דמאים אבל מחוסר זמן דלא מאים אימא לא צריכא

שיהא הדם דחוי בשביל חבירו שמא לומר שיפך הדם כדקאמר רבי יהודה במתני' מת המשתלח שיפך הדם: **דילמא מייתי ומגריל.** וירעה אותו שיפוח עליו גורל של שם ויתכפר בדם של ראשון ונעולם שנים צריך להביא ומגריל ואכתי פשיטא דמחוסר זמן לא דאין גורל קובע אלא בראוי לשם: **רבינא אמר.** כי איצטריך קרא דמחוסר זמן כגון שהומם המשתלח משהגריל עליו וחיללו על אחר וזה אין צריך להגריל שהרי מכח הראשון בא: **ואשה לא תתנו וגו'.** בבעלי מומין כתיב: **מקצתן.** כזית מהן: רבא

אלא בראוי לשם. דכי מייתי ומגריל לא ידע אהי מייתיו לא קליב גורל של שם, הלכך בעל כרחך תרוייהו בענין תמימים (תמורה ה:). **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים, בכוס. ומת המשתלח לא נדחה הדם, אלא מביא שעיר אחר ומזווג לו וכשר הדם למתנותיו חוץ שבמלח, ולשון אפילו דנקט משום דשלא המלוגות בדבר, איכא למאן דאמר אפילו בעלי חיים נדחים, דקתני ואם משהגריל עם אחד מהן יביא שנים ויגריל עליהם כבתחילה והשאר יתמה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם כבוס ומת המשתלח ישפך הדם, דשמוטין נדחין ואין מחזירין ונרחין, ותתא תנן המלרי למימר אפילו דם כבוס מווג לו אחר (זבחים לד:) ולא אמרינן הואיל ונדחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שנים ויגריל עליהן ויתכפר בהן (שם עד. וכעי"ז מנחות נט:). **מת אחד מהן.** לאחר הגרלה, דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יביא שנים אחרים ויגך אחד לאיבוד, מביא אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד ואין צריך להגריל (לעיל ח.). **לה' לרבות שעיר המשתלח.** שהמקדישו בעל מום לוקח משום לא תקדישו (תמורה ה:).

אבל בעל מום דמטא זימניה אימא לא. ואי"מ אפילו לא כתב בעל מום הוה אמינא דאפילו דם בכוס ומת המשתלח יקדיש בדם, דשמוטין נדחין ואין מחזירין ונרחין, ותתא תנן המלרי למימר אפילו דם בכוס מווג לו אחר, דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יביא שנים אחרים ויגך אחד לאיבוד, מביא אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד ואין צריך להגריל (לעיל ח.). **לה' לרבות שעיר המשתלח.** שהמקדישו בעל מום לוקח משום לא תקדישו (תמורה ה:).

עין משפט נר מצוה

ט א מיי' פי"ט מהל' מעשה הקרבנות הלכה ו:
י ב מיי' שם פי"ט הל' ז:
יא ג מיי' פי"ג מהלכות איסורי מזבח הל' ח והל' י סמג עשין קנח:
יב ד מיי' פי"ט מהל' עבודת יום"כ הל' ח:
יג ה מיי' פי"ח מהל' איסורי מזבח הל' ד:
יד ו מיי' פי"ב מהל' עבודת יום"כ הל' ח:

רבינו חננאל

שומע אני אפי' קדשי בדק הבית. פירי' כגון בהמה טמאה וכיוצא בה שאין ראויין למזבח. כדכתיב ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב וגו'. הנה נקרא קרבן, דברים שאינן ראויין למזבח. ת"ל ואל פתח אהל מועד לא הביאו, בענין דבר הראוי לפתח אהל מועד וליבא. פרה אדומה ושעיר המשתלח מנין שאין חייבין עליהן משום שוחט חוץ. ת"ל לה', מי שמיוחדים לה', יצאו אילו שאין מיוחדין לה', אלא פרה למי נדה ושעיר לעזאזל. ואקשינן ולה' להוציא שעיר המשתלח אתא, והכתיב ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה', אשה אילו אישים. מנין שאינן קדש. ת"ל קרבן לה' לרבות שעיר המשתלח. דלא קבע ליה במחוסר זמן שהוא פחות מח' ימים. ומשני רבא הכל לפי עניין הכתוב דרישתו, התם דאל פתח לרבות כל בהמה כשרה, בא לה' להוציא, דאילו לא בא להוציא אלא לרבות, הרי כבר נתרבת כל בהמה טהורה, הוה ליה לקרא לשתוק, ואנא ידענא דהכל במשמע, למה בא, להוציא. הכא דמשמע קרבן להוציא שעיר המשתלח שאינו קרבן, הייתי אומר קדוש במחוסר זמן, בא לה' לרבותו שלא יהיה קדוש במחוסר זמן. ואקשינן ולמה הוצרך לומר לרבות שעיר המשתלח שאינו קדוש במחוסר זמן, והא בעי הגרלה ואין הגורל קובע אלא בראוי לשם, דלא ידענן באיזה מהן יעלה הגורל לה'. ואוקימנא להא מתניתא לה' שמענן דלית ליה הגרלה לעכבר, דתני מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי ר' שמעון. רבא אמר אפי' תימא דברי הכל, וכגון שהגריל על השעירים הללו, והשעיר שעלה עליו הגורל לעזאזל נפל בו מום, וחיללו על שעיר שהוא פחות מבן שמונה ימים, סד"א לידקוד קמ"ל דלא קדוש. והמום נמי שפוסל בשעיר המשתלח, גמר לה מדכתיב ואשה לא תתנו מהם על המזבח לה', ופשוטה היא.

תוס' ישנים

ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח בו'. פרת חטאת לא נרגיש דדפי' רש"י, דהא פרת חטאת ממעטא מלא פתח אהל מועד. **יצאו אלו שאין מיוחדין לה'.** וא"ת למה לי למעוטי שעיר המשתלח (קודס) [אחר] וידוי בפרק בתרא דזבחים מדלגינו לאוי לפתח אהל מועד תיפוק לי דממעטינן שפיר מלה. וי"ל דאל פתח אהל מועד עיקרו בא מעוט [פרט] חטאת. לי נמי לא הוה ממעטינן ליה נמי קודס הגרלה מאל פתח אהל מועד לי לאו דאכתמן דממעטינן אלה.

מסורת הש"ס

ח) תמורה ו: זבחים קיג.; ט) תמורה ו: יב., ג) [תמורה ו: מולין יח:], ד) זבחים לד: עד. תמורה ו:, ה) נעיל מ., ו) תמורה ו: ע"ש, ז) [אחרי פרשה ה], ח) [וע"ש תוס' זבחים דף קיג: ד"ה יפלו], ט) רש"ל מוחק זה.

תורה אור השלם

1. וְנִקְרַב אֶת קָרְבַּן יְיָ אִישׁ אֲשֶׁר מְצָא כְלִי זָהָב אֲצַעֲדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְיָ: במדבר לא נ
2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוּ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לְיְיָ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקִּרְבּ עַמּוֹ: ויקרא יז ד
3. שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיְיָ: ויקרא כב כז
4. עֹרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ חָרוּץ אוֹ יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא תַקְרִיבוּ אֵלֶּה לַיְיָ וְאִשֶּׁה לֹא תִתְּנוּ מֵהֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לַיְיָ: ויקרא כב כב

גליון הש"ם

גמ' מנין **שלא יקדישנו** מחוסר זמן. עיין זבחים דף קיד ע"ב תוס' ד"ה היתר ממה: **רש"י** ד"ה **ולא אוציא** וכו' להגריל ולהתודות עליו. עיין תוס' יומא ל"ס ד"ה על שלא הגריל ובתמורה דף ו ע"ב תוס' ד"ה ולא אוציא:

מוסף תוספות

א. [ד]מתרביא במכילתא מדם. רש"י פסחים סג: ד"ה המקטיר.

מוסף רש"י

אי קרבן שומע אני כו'. קרבן דכתיב בשחוטי חוץ לקקריב קרבן וגו' דרש ליה בתו"ר על הקרבן חייב ואינו חייב על המולין בפנים, אי קרבן לאו לחיי מאי אלא לחייב על קדשי בדק הבית שנתנן בחוץ, שלף הן נקרבו קרבן, בענין שנאמר ונקרב את קרבן ה' אין אחר אלא כלי זהב ומיד, ואין זה אלא לנדק הבית (זבחים קיג.) דהייני למנלאכת המשכן (תמורה ה:). **שאינו ראוי לפתח אהל מועד.** כגון קדשי בדק הבית שאינם ראויין לבא לפתח אהל מועד, שהרי בעלי מומין הן דאמרן המתפיס ממימים לבדק הבית עובר בלא תעשה (שם. וכעי"ז שם יג.). **ולא אוציא פרת חטאת.** פרה אדומה, שאם שחטה בחוץ שלא במצוותה, שלא ע"ג מערכתה, שיתמיד כרת, וכן שעיר המשתלח אם שחטו בחוץ יתמיד כרת, שהרי תמימין הן, דבפרה כתיב אשר אין בה מום, ושעיר מרבינן ליה שלא יהא בו מום (שם) דרשוי הוא שהוא תמים דבענין שיהא ראוי לשם לשם דלא דעינן הי מתמתי לשם חטאת, זה שמעתי, ולפי סוגיא של שמועה זו משמע דקרי ליה ראוי ועמדי לינגם משום הגרלה וידוי (זבחים קיג.). **ת"ל לה'.** להקריב קרבן לה', המיומד לה' להוציא שעיר המשתלח שאינו מיוחד לה' (שם). **אין הגורל קובע**

מי קרבן שומע אני וכו'. דיש"ל דברייתא בתורת כהנים (ט) הכי איתא יכול השוחט חולין בפנים יהא מייב ודין הוא וכו' ת"ל קרבן על הקרבן הוא חייב ואינו חייב על המולין אי קרבן שומע אני וכו' כלומר אי אינו אומר קרבן להוציא את המולין בפנים אלא להביא קדשי בדק הבית ששחטן בחוץ שיהא חייב שהרי אף הם נקראו קרבן כענין שנאמר ונקרב את קרבן ה' אין אחר אלא מלא ודאי בדק הבית הוא: **הראוי לפתח וגו'.** וקדשי בדק הבית לא היו עתידים לבא לפתח אהל מועד ואני שמעתי שאינן ראוין לפתח אהל מועד שסתם קדשי בדק הבית בעלי מומין הן דאמר מר (תמורה דף ז:) המתפיס ממימים לבדק הבית עובר בעשה וא"א להעמידה כן במקומה בסמ' זבחים: **ולא אוציא פרת חטאת.** לא גרסינן שאף היא אינה ראויה לבא לאהל מועד אלא ולא אוציא שעיר המשתלח דמה לאו אישים: **אלו אישים.** אלא יתן מהן על אש של מערכה: **מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן ת"ל קרבן.** ומשעת הקדשו קרוי קרבן: **הפס דאל פתח לרבות.** שעיר המשתלח דלא ממעטו מאל פתח שהרי ראוי לבא אל פתח: **לה' להוציא.** אתא דאיתו לרבות הא לאיטעריך וכי אתא להוציא אתא ולמדרש מי שמיוחדין לשם יצא זה שאינו מיוחד: **הכא דאשה משמע להוציא.** שעיר המשתלח שהרי אינו עולה לאישים: **לה' לרבות.** אתא ולמדרש לה' כל דלה': **והא אין הגורל קובע.** לשם אלא אם הראוי לשם וכיון דלא ידע על איזה מהן יעלה הגורל לשם א"א להיות אחד מהן מחוסר זמן: **חנן המצרי היא.** דלית ליה הגרלה משהגריל ומת אחד מהן הלכך כשמת שעיר המשתלח ומביא אחר אלא בהגרלה סולכך ללמד מן המקרא שלא יביא מחוסר זמן: **אפי' דם.** של שעיר הפנימי בכוס שכבר נשחט ומת המשתלח מביא חבירו מן השוק: **ומוזג.** לדם ומשלחו: **דלית ליה דחויין.** דלית ליה הגרלה משהגריל ומת אחד מהן הלכך כשמת שעיר המשתלח ומביא אחר אלא בהגרלה סולכך ללמד מן המקרא שלא יביא מחוסר זמן: **אפי' דם.** שלא יעלה הגורל לשם אלא בראוי לשם. דכי מייתי ומגריל לא ידע אהי מייתיו לא קליב גורל של שם, הלכך בעל כרחך תרוייהו בענין תמימים (תמורה ה:). **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים, בכוס. ומת המשתלח לא נדחה הדם, אלא מביא שעיר אחר ומזווג לו וכשר הדם למתנותיו חוץ שבמלח, ולשון אפילו דנקט משום דשלא המלוגות בדבר, איכא למאן דאמר אפילו בעלי חיים נדחים, דקתני ואם משהגריל עם אחד מהן יביא שנים ויגריל עליהם כבתחילה והשאר יתמה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם כבוס ומת המשתלח יקדיש בדם, דשמוטין נדחין ואין מחזירין ונרחין, ותתא תנן המלרי למימר אפילו דם בכוס מווג לו אחר (זבחים לד:) ולא אמרינן הואיל ונדחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שנים ויגריל עליהן ויתכפר בהן (שם עד. וכעי"ז מנחות נט:). **מת אחד מהן.** לאחר הגרלה, דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יביא שנים אחרים ויגך אחד לאיבוד, מביא אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד ואין צריך להגריל (לעיל ח.). **לה' לרבות שעיר המשתלח.** שהמקדישו בעל מום לוקח משום לא תקדישו (תמורה ה:).

אי קרבן שומע אני וכו'. דיש"ל דברייתא בתורת כהנים (ט) הכי איתא יכול השוחט חולין בפנים יהא מייב ודין הוא וכו' ת"ל קרבן על הקרבן הוא חייב ואינו חייב על המולין אי קרבן שומע אני וכו' כלומר אי אינו אומר קרבן להוציא את המולין בפנים אלא להביא קדשי בדק הבית ששחטן בחוץ שיהא חייב שהרי אף הם נקראו קרבן כענין שנאמר ונקרב את קרבן ה' אין אחר אלא מלא ודאי בדק הבית הוא: **הראוי לפתח וגו'.** וקדשי בדק הבית לא היו עתידים לבא לפתח אהל מועד ואני שמעתי שאינן ראוין לפתח אהל מועד שסתם קדשי בדק הבית בעלי מומין הן דאמר מר (תמורה דף ז:) המתפיס ממימים לבדק הבית עובר בעשה וא"א להעמידה כן במקומה בסמ' זבחים: **ולא אוציא פרת חטאת.** לא גרסינן שאף היא אינה ראויה לבא לאהל מועד אלא ולא אוציא שעיר המשתלח דמה לאו אישים: **אלו אישים.** אלא יתן מהן על אש של מערכה: **מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן ת"ל קרבן.** ומשעת הקדשו קרוי קרבן: **הפס דאל פתח לרבות.** שעיר המשתלח דלא ממעטו מאל פתח שהרי ראוי לבא אל פתח: **לה' להוציא.** אתא דאיתו לרבות הא לאיטעריך וכי אתא להוציא אתא ולמדרש מי שמיוחדין לשם יצא זה שאינו מיוחד: **הכא דאשה משמע להוציא.** שעיר המשתלח שהרי אינו עולה לאישים: **לה' לרבות.** אתא ולמדרש לה' כל דלה': **והא אין הגורל קובע.** לשם אלא אם הראוי לשם וכיון דלא ידע על איזה מהן יעלה הגורל לשם א"א להיות אחד מהן מחוסר זמן: **חנן המצרי היא.** דלית ליה הגרלה משהגריל ומת אחד מהן הלכך כשמת שעיר המשתלח ומביא אחר אלא בהגרלה סולכך ללמד מן המקרא שלא יביא מחוסר זמן: **אפי' דם.** של שעיר הפנימי בכוס שכבר נשחט ומת המשתלח מביא חבירו מן השוק: **ומוזג.** לדם ומשלחו: **דלית ליה דחויין.** דלית ליה הגרלה משהגריל ומת אחד מהן הלכך כשמת שעיר המשתלח ומביא אחר אלא בהגרלה סולכך ללמד מן המקרא שלא יביא מחוסר זמן: **אפי' דם.** שלא יעלה הגורל לשם אלא בראוי לשם. דכי מייתי ומגריל לא ידע אהי מייתיו לא קליב גורל של שם, הלכך בעל כרחך תרוייהו בענין תמימים (תמורה ה:). **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים, בכוס. ומת המשתלח לא נדחה הדם, אלא מביא שעיר אחר ומזווג לו וכשר הדם למתנותיו חוץ שבמלח, ולשון אפילו דנקט משום דשלא המלוגות בדבר, איכא למאן דאמר אפילו בעלי חיים נדחים, דקתני ואם משהגריל עם אחד מהן יביא שנים ויגריל עליהם כבתחילה והשאר יתמה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם כבוס ומת המשתלח יקדיש בדם, דשמוטין נדחין ואין מחזירין ונרחין, ותתא תנן המלרי למימר אפילו דם בכוס מווג לו אחר (זבחים לד:) ולא אמרינן הואיל ונדחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שנים ויגריל עליהן ויתכפר בהן (שם עד. וכעי"ז מנחות נט:). **מת אחד מהן.** לאחר הגרלה, דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יביא שנים אחרים ויגך אחד לאיבוד, מביא אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חבירו של זה העומד ואין צריך להגריל (לעיל ח.). **לה' לרבות שעיר המשתלח.** שהמקדישו בעל מום לוקח משום לא תקדישו (תמורה ה:).

רבא אמר כגון שהיה לו חולה בתוך ביתו ושחט אמו ביום הכפורים וכי האי גוונא מי אסיר [1]לא תשחטו אמר רחמנא והא לאו שחיטה היא הא אמרי במערבא דחייתו לצוק זו היא שחיטתו: אם של שם מת זה שעלה עליו וכו': אמר רב שני שבזוג ראשון יקרב שני שבזוג שני ירעה רבי יוחנן אמר שני שבזוג ראשון ירעה שני שבזוג שני יקרב במאי קא מיפלגי רב סבר בעלי חיים אינן נידחין ורבי יוחנן סבר בעלי חיים נידחין מאי טעמא דרב דיליף ממחוסר זמן מחוסר זמן לאו אע"ג דהשתא לא חזי כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא מי דמי התם לא איתחזי כלל הכא נראה ונדחה אלא היינו טעמא דרב דיליף מבעל מום עובר בעל מום עובר לאו אע"ג דלא חזי השתא כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא והתם מנא לן דכתיב [2]כי משחתם בהם מום בם הוא דלא ירצו הא עבר מומן ירצו ור' יוחנן מיעט רחמנא בהם הם הוא דכי עבר מומן ירצו הא כל דחויין הואיל ונדחו נדחו ורב ההוא בהם בעינייהו הוא דלא מירצו הא ע"י תערובות מירצו כדתנן איברים תמימים באיברים בעלי מומין ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקריבו כל הראשין כולן כרעיו של אחד מהן יקריבו כל הכרעיים כולן וחכ"א אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה ואידך בם בהם לא דריש ולרב נהי נמי דבעלי חיים אינן נדחין אי בעי האי נקריב אי בעי האי נקריב אמר רבא רב סבר לה כרבי יוסי דאמר מצוה בראשון הי רבי יוסי אי נימא רבי יוסי דקופות דתנן שלש קופות של שלש שלש סאין שבהן תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אלף בית גימל ותניא אמר רבי יוסי למה כתוב עליהן אלף בית גימל לידע איזה מהן נתרמה ראשון להביא הימנה ראשון שמצוה בראשון דילמא שאני התם דבעידנא דאתחזי קמייתא לא אתחזי בתרייתא אלא רבי יוסי דפסח (דתנן) המפריש פסחו ואבד והפריש אחר תחתיו ואחר כך נמצא הראשון והרי שניהן עומדין איזה מהן שירצה יקרב דברי חכמים רבי יוסי אומר מצוה בראשון ואם

רש"י

רבא אמר. מחוסר זמן דאיצטריך קרא לשעיר המשתלח כגון שהיה לו למי שמוכרכן לציבור חולה בתוך ביתו שמותר לחלל עליו יום הכפורים ושחט את אמו של שעיר שנעשה מחוסר זמן משום אותו ואת בנו לאחר שהגריל עליו: **מי אסיר.** להוליכו לצוק משום אותו ואת בנו: **אין נדחין.** אם אירעה להם שעת פסול עדיין יכולין להתקן כשיזדווג לו אחר ולא אמרי' הואיל ונדחה ידחה אלא בשחוטין כגון מת המשתלח ישפך הדם: **הא על ידי תערובת ירצו.** כרבי אליעזר: **איברים.** של עולה תמימה שנתערבו בהן איברי בעלת מום אחת: **אם קרב הראש של אחד מהן.** קודם שהרגישו בדבר: **יקריבו כל הראשין כולן.** ותולין האיסור באותו שקרב כבר ותלינן לקולא דהואיל ונתערבו אין כאן ספק איסור דאורייתא למיזל לחומרא דלא הזהירה תורה עליהן אלא כשהן בעצמן שנאמר בהם כי משחתם בהם מום בם כי איתנהו בעינייהו: **מבם בהם.** מדמלי למיכתב בם וכתב בהם: **בעידנא דאיתחזאי קמייתא לא איתחזאי בתרייתא.** אבל האי לא איתחזי קמא עד דאיתחזי בתרא שאף על פי שהגריל עליו אינו ראוי לישחט עד לאחר מתן דם הפר ובתוך כך מת חבירו והביאו שנים והגרילו עליהן וכשהגיע זמן שחיטת השעיר כבר זה האחרון עומד: **אלא רבי יוסי דפסח.** דהא הכא לא איתחזאי קמא עד דאתחזאי בתרא שהרי אין זמן שחיטת פסח אלא לאחר חצות וקודם לכן אבד ראשון והופרש שני ונמצא ראשון והרי שניהן עומדים כשהגיע זמן שחיטה ואפילו הכי קאמר רבי יוסי מצוה בראשון:

יתקיים

תוספות

ולא נהירא ליה דהא בעיא היא בפ' כל הקרבנות (מנחות דף פז.) אי לקי משום בעל מום על יין הפסול לנסכים ועלתה בתיקו מיהו יש לומר מנסך מים יוכיח דחייב בחוץ אף על גב דלא אשכחן שילקה עליהם משום בעל מום ולי הוקשה היכי קאמר דאתיא מביניהו משחיטת חוץ ומהעלאה וממנסך ניפרוך שחייבין בע"ז ויש לומר דלאו דוקא נקט לגלויי אקבלה דלא תיתי דלקבלה לא איצטריך אלא לגלויי אקמילה דלא תיתי דבקמילה ליכא למיפרך כדפרכינן דהא חייבין עליה בע"ז כמו שחייבין על השחיטה דקמילה דמנחה במקום שחיטה דזבח לכל מילי וא"ת בקמילה נמי איכא למיפרך מה להנך שכן חייבין על החמץ תאמר בקמילה כדמשמע בפ' תמיד נשחט (פסחים דף סג:) יש לומר מנסך יוכיח דפטור על החמץ וחייב בחוץ וא"ת כיון דסוף סוף לא אתיא מביניהו אלא אם כן נימא מנסך יוכיח מאי אצטריך למימר תיתי מביניהו הא ממנסך לחודיה אתו דליכא למיפרך מידי י"ל איכא למיפרך מה למנסך שכן קבע לו ראשו של מזבח תאמר בקמילה ותאמר בזריקה שעומד על הרצפה וזורק דמים למטה מחוט הסיקרא: **דחייתו** לצוק זו היא שחיטתו. הקשה הרב רבי משה מפונטייז' ז"ל דבפרק אותו ואת בנו (חולין דף פא:) תנן השוחט עגלה ערופה ושור הנסקל וכו' חייב ור"ש פוטר פירוש דה"ל שחיטה שאינה ראוייה ופריך בגמרא [שם דף פב.] והתנן נמצא ההורג עד שלא נערפה העגלה תצא ותרעה בעדר אלמא לא מיתסרא מחיים[א] ואמאי פוטר ר' שמעון ומשום הכי קאמר עלה עגלה ערופה אינה משנה ואמאי לא קאמר דשוחט דמתניתין היינו עורף ורבי שמעון פוטר משום דלא חזיא לאכילה וחייב לרבנן דעריפתה זו היא שחיטתה כדאמרי' הכא דחייתו לצוק זו היא שחיטתו ובפרק חטאת העוף בזבחים (דף ע:) אמרינן דעריפה מטהרת מידי נבילה ותירץ ר"ת דלא הוה ליה למיתני השוחט אלא העורף[ב] ודוחק הוא דדילמא תנא שוחט משום פרת חטאת ושור הנסקל דמיתתו בהדה כדאשכחן ריש פרק השוחט (חולין דף כט.) דקאמר סיפא בקדשים[ג] ודקאמר שחיטתן כשרה מליקתן כשרה מיבעי ליה איידי דסליק מבהמה תנא שחיטתן כשירה[ד] וכן הא דקתני התם השוחט חיה ועוף ולא יצא מהם דם וכו' וקאמרינן בגמרא אי סלקא דעתך בקדשים חיה בקדשים מי איכא אבל לא פריך אי בקדשים שחיטה בעוף מי איכא אלא משום בהמה וחיה נקט השוחט: **התם** לא איתחזאי כלל הכא נראה ונדחה הוא. ואפילו לרבי יוחנן דסבירא ליה בפרק קמא דקידושין (דף ז:) ובפ"ק דזבחים (דף יב.) דיחוי מעיקרו הוי דיחוי ואפילו בבעלי חיים גבי בהמה של שני שותפין הקדיש חציה וחזר ולקחה והקדיש חציה קדושה ואינה קריבה[ה] ולא דמי למחוסר זמן דהתם מעיקרו לא חזי ובשעה שהקדישה היתה דחויה ואף על גב דגבי מחוסר זמן נמי אמרינן לילה לקדושה[ו] יום להרצאה אלמא אף ע"ג דבעידנא דאקדשיה לא חזיא להקרבה אפ"ה כי חזי למחר מקריב ליה ולא אמר דיחוי מעיקרו הוא וכן כל קרבן שהקדישו ביום ועבר עליה לילה אחת שלא הקריבו תו לא לקרביה דהוה ליה נראה ונדחה ואין לתרץ לילה לאו מחוסר זמן ולא חשיב נדחה דהא הכא חשיב נדחה אע"ג דהדר חזי ביומיה וי"ל כיון שאינו מחוסר מעשה בגופו[ז] לא חשיב נדחה ועוד דלילה לא חזיא להקרבת שום קרבנות אבל הכא שצריך להביא שנים אחרים ולהגריל עליהם דהוי כמחוסר מעשה ועוד דהוא זמן הקרבה ואפ"ה לא מצי לאקרוביה הלכך חשיב דיחוי: **הא** על ידי תערובת מרצו כדתנן כו'. וסבירא ליה כרבי אליעזר א"נ אפילו כרבנן[ח] אע"ג דפליגי עליה רבנן התם בברייתא[ט] רבנן דמתני' שרו מדאורייתא[י] כדמשמע לישנא דמתניתין דלא אסרו אלא אבר הנשאר אבל אותם שקרבו ועלו למערכה לא ירדו[יא] ומדרבנן הוא דאסרי לכתחילה כדמשמע לישנא דמתניתין אפי' קרבו כולם חוץ מאחד מהם יצא לבית השריפה: **ואידך** נפקא ליה מבם בהם. והשתא איכא שלשה דרשות הא עבר מומם ירצו ואידך הא כל דחויין הואיל ונדחו ידחו ואידך הא על ידי תערובת מירצו והא דלא מייתי התם בפ' התערובת (זבחים דף עז:) דרשא דרבי (יוחנן) משום דלא בעי לאתויי אלא הנך שתי דרשות דאפי' רב מודה בהו והא דמשמע התם דדרשא דר' יוחנן מה"א דבהם אין לחוש בזה דלא נחת גמרא לדקדק בזה[יב]:

ואם

עין משפט נר מצוה

טו א ב מיי' פ"ה מהל' עבודת יוה"כ הל' יז:
טז ג מיי' שם הל' טו:
יז ד מיי' פי"ו מהל' מעשה קרבנות הל' ד ופ"ו מהל' פסולי המוקדשין הלכה א:
יח ה מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' כא:

תורה אור השלם

1. וְשׁוֹר אוֹ שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד: ויקרא כב כח
2. וּמִיַּד בֶּן נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם: ויקרא כב כה

רבינו חננאל

רבינא אמ' פחות מבן שמונת ימים לא איצטריך קרא, דהא פשיטא היא דלא קדוש, כי איצטריך קרא כגון שהיה לו חולה מסוכן ושחט לו שעירה ביום הכפורים, ויש לו בן ראוי לקרבן לאותה השעירה, והיה מזומן עם שעיר אחר והגריל עליהן מקודם שתישחט אמו ועלה עליו הגורל לעזאזל, והוא אסור לשחטו ביום אחד עם אמו כמחוסר זמן, סד"א כבר נקדש וישתלח, קמ"ל דלא. **ואקשינן** עליה וכי האי גוונא אסיר, אותו ואת בנו לא תשחטו אמר רחמנא ושעיר המשתלח אינו נשחט. ודחי הכי דחייתו לצוק היא שחיטתו. **ויאמר אם של שם מת כו'.** פי' כגון שהגריל על שני השעירים ומת אחד והביא (שם) [שני] אחרים והגריל עליהן. יאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו. ואם של עזאזל מת זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו והוא העומד במקום המת. נשארו שנים האחד הראשון שמת חבירו, והאחד שעמד חבירו במקום המת. וחלקו בהן רב [ור' יוחנן, רב] אמר שיני שבזוג ראשון שמת חבירו הוא יקרב, דבעלי חיים אין נידחין, ויליף לה מבעל מום עובר, התם (לאו) אע"ג דהאינא לא חזי להקרבה דהא אית ביה מום, כי עבר ליה מומא והדר חזי, שפיר דמי, הכא נמי לא שנא. וסבר לה רב נמי **כר' יוסי דאמר מצוה בראשון** לפיכך אמר שני שבזוג ראשון יקרב. **ור' יוחנן** אמר שיני שבזוג שיני יקרב, אבל שיני שבזוג ראשון ירעה, כי כבר נדחה. והא דיליף רב מבעל מום עובר שאני התם דכתיב כי משחתם בהם מום בם. ודייקינן משחתם בהם לא ירצו, כלומר, כל זמן שבהן מום פסול הא עבר המום שבהן כשר. וילפינן מינה דכל הדחויין אע"ג דהדר חזו פסולין מדכתיב הכא בהם, באלו זה הדין ולא כביוצא בהם כי האי גוונא פסול והדר חזו. **ורב** אמר לך האי בהם לא אתא אלא ללמד כל זמן שהמום בהם לא ירצו אי איתיה להו בעינייהו, אבל אם נתערבו מירצו, כדתנן בזבחים פרק ח' נתערבו אברים באיברים בעלי מומין, ר' אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים, כרעיו של אחד מהן יקרבו כל הכרעיים. וחכמים אומרים אפי' קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה. ומפרש בגמ' דהא מתניתין דר' אליעזר אית ליה האי סברא דרב דאמר על ידי תערובות מירצו.

מסורת הש"ס

א) [תמורה כב.], ב) [תמורה כג.], ג) [זבחים עג.] פסחים עג: לח. קידושין ז: זבחים יב. כריתות כח. תמורה כג:, ד) [ע' תוס' זבחים עד. ד"ה דלמאר וכו'], ה) זבחים עז:, ו) [תמורה כד.], ז) מגילה כא: לעיל סב. שקלים פ"ג מ"ב, ח) [נ"ל דתניא], ט) לעיל סב., י) דף לג., כ) [נ"ל בכתב מיה וכו'], ל) [נ"ל אליעזר], מ) גי' רש"א דר"א,

גליון הש"ס

גמ' מי דמי התם לא איתחזי. כתוס' תמורה דף כו ע"ב ד"ה שמע הגירסא כאן ואידך התם: תוס' ד"ה דחייתו וכו'. תנן השוחט פרת חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה כצ"ל:

מוסף רש"י

רב סבר בעלי חיים אינן נידחין. ואין דיחוי אלא בדם או בבעלים כגון שעיר של יוה"כ בדם שנשחט וקודם זריקת דמו מת המשתלח ישפך הדם, אבל כל זמן שהקרבן חי אינו נפסל משום דיחוי (פסחים עג:) ולא נדחה הראשון במיתת חבירו והוא יקרב ושני שבזוג שני ירעה (תמורה כג.). ור' יוחנן סבר בעלי חיים נידחין. אם נדחו ידחו לעולם (קדושין ז:) ונדחה שני שבזוג ראשון במיתת חבירו לעולם [illegible] בשני שבזוג שני ירעה (תמורה כב:). תורמין. כהנים. את הלשכה. נותנין משקלי שנה זו לתוכה לקנות מהן קרבנות צבור לכל השנה (מגילה כא:). שמטילים לתוכה שקלים שהביאו בלשכה [illegible] מהן של שלש קופות לתרומה לקנות מהן קרבנות צבור תמידין ומוספין (לעיל סב.). דבעידנא דאתחזי קמייתא. קופה קמייתא להקריב ממנה, לא אתחזי בתרייתא. שהלשכה נראית להקרבה משנתרמה, אבל שעיר של זוג ראשון לא נראה [illegible] עד שמתנו בשני זוגות [illegible] הדמים ובשנגמרו נראה אחרון לראשון (לעיל סב.). ואחר כך נמצא הראשון. או קודם חצות [illegible] או אחר חצות וקא אמר ר' יוסי מצוה בראשון אף על פי שהפריש שהוא קודם חצות וכי מטי חצות תרוייהו איחזו כי הדדי [illegible] כל כמה דלא מטי זמן שחיטת הפסח לא איחזי קמא (שם).

מוסף תוספות

א. וכי שחיטה מותרת. רש"י חולין פא: ד"ה ותרצה. ב. דקתני במשנה השוחט פרת חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה אלמא איירי בשחיטת העגלה כמו בתחריני. תוס' הרא"ש. ג. גבי רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתן כשרה ומקומן לה בעוף קדשים. שם. ד. ה"נ תנא השוחט משום דבעי למיתני פרת חטאת ושור הנסקל. שם. ה. הואיל ובתחלת הקדישה לא נראית קרבן אלא קדושה אלא חציה. רש"י קידושין ז. ד"ה ואינה. ו. ראוי להקדישה ואע"ג דלא חזי לילה להקרבה. רש"י זבחים יב. ד"ה לקדושה. ז. דעומד ליראות מאליו. תוס' הרא"ש. ח. דפריך רבנן מודו דמדאורייתא ע"י תערובת ירצו, והאי דקאמרי (כולן) יצאו לבית השריפה היינו מדרבנן. [illegible]

[illegible]

תוס' ישנים

דחייתו לצוק זו היא שחיטתו. [illegible]